

lusinjektion ved anlæggelsen. På sengeafdelingen injiceres bupivacain hver syttee time til vedligeholdelse af smertebehandlingen.

Bupivacain, der er injiceret langs nervus femoralis, er vist at give effektiv smertelindring og reducere morfikabehovet [1]. Kontraindikationer er blødnings-tendens, herunder antikoagulationsbehandling, lokal infektion og neurologisk sygdom, der involverer nervus femoralis. De almindeligste komplikationer er blødning og infektion. Spontan knudedannelse er en sjælden, men kendt komplikation. I litteraturen findes to kasuistikker om knudedannelse på femoraliskatetre [2], en om knudedannelse på et plexus brachialis-kateter [3], samt ti om knudedannelse på epiduralkatetre. I en opgørelse fra Mayo Clinic i 2007 fandt man knudedannelse på 8/5.964 (0,13%) af de anlagte katetre til perifer nerveblokade. I alle otte tilfælde drejede det sig om 20G polyamid Braun katetre uden kateterstimulation. På anlagte femoraliskatetre sås knudedannelse i 6/2668 (0,23%) tilfælde [4]. Knuden var typisk placeret distalt. De fleste katetre kunne fjernes ved træk alene, et måtte opereres ud, og et blev fjernet ved interventionel radiologisk procedure. Knudedannelse på katetre til regional anæstesi er en potentielt alvorlig komplikation. Det er uvist, om anlæggelsesteknikken har betydning for

tendensen til displacering og knudedannelse.

Dokumentation med samme omhu som for andre anæstesiologiske procedurer er nødvendig for at kunne undersøge en eventuel sammenhæng mellem teknik og knudedannelse.

Ved modstand mod seponering af katetre til regional anæstesi skal knudedannelse mistænkes. Hvis der ikke er mistanke om involvering af nerver eller kar, kan kateteret forsøges fjernet ved et jævnt træk. Hvis det ikke kan fjernes ved træk alene, kan det forsøges fjernet ved kirurgisk eksploration. Eventuelt kan det visualiseres billeddiagnostisk inden fjernelse. Hele kateteret bør fjernes, da en eventuel tilbageværende del må formodes at øge risikoen for infektion.

KORRESPONDANCE: Hannah Malthe Møllerup, Holsteinsgade 19, 4. tv., 2100 København Ø. E-mail: hmollerup@gmail.com

ANTAGET: 23. maj 2009

FØRST PÅ NETTET: 25. januar 2010

INTERESSEKONFLIKTER: Ingen

LITTERATUR

1. Fletcher AK, Rigby AS, Heyes FL. Three-in-one femoral nerve block as analgesia for fractured neck of femur in the emergency department. *Ann Emerg Med* 2003;41:227-33.
2. Rudd K, Hall PJ. Knotted femoral nerve catheter. *Anaesth Intensive Care* 2004;32:282-3.
3. Hübner T, Gerber H. Knotting of a catheter in the plexus brachialis: a rare complication. *Anaesth* 2003;52:606.
4. Burgher AH, Hebl JR. Minimally invasive retrieval of knotted nonstimulating peripheral nerve catheters. *Reg Anesth Pain Med* 2007;32:162-6.

Nyt fra EMA – april 2010

Assisterende redaktør Bjarne Ørskov Lindhardt

Udvalget for Humanmedicinske Lægemidler (CHMP) har godkendt et nyt præparat til behandling af kronisk obstruktiv lungesygdom (KOL). Det drejer sig om roflumilast, som er et antiinflammatorisk stof, der er beregnet til at dæmpe både den systemiske og pulmonale inflammation ved KOL. Roflumilast reducerer aktiviteten af phosphodiesterase 4, som er et enzym, der er vigtigt i patogenesen ved KOL. De mest almindelige bivirkninger ved behandlingen er diarré, vægttab, kvalme, mavesmerter og hovedpine. Diarré, kvalme, mavesmerter og hovedpine forekommer primært inden for de første uger af behandlingen, og de fleste bivirkninger svinder ved fortsat behandling. Efter seponering af roflumilast genvinder størstedelen af patienterne deres oprindelige kropsvægt efter tre måneder.

Den godkendte indikation for roflumilast er blevet behandling af svær KOL (et forceret udåndingsvo-

lumen i første sekund) efter bronkodilaterende behandling på mindre end 50% af det forventede i forbindelse med kronisk bronkitis hos voksne patienter med tidligere hyppige eksacerbationer som *add on* til bronkodilaterende behandling.

CHMP godkendte et par indikationsudvidelser. Atazanavir, som er en proteasehæmmer til behandling af hiv-infektion, er godkendt til behandling af børn fra seks år og opefter. Tocilizumab i kombination med methotrexat blev godkendt til behandling af moderat til svær aktiv reumatoid arthritis hos voksne patienter, som enten har haft et utilstrækkeligt respons på, eller som ikke har tolereret tidligere behandling med en eller flere af de sygdomsmodificerende antireumatiske lægemidler eller tumornekrosefaktorantagonister. Indikationen er udvidet, da det er påvist, at tocilizumab kan reducere udviklingen af ledskader vurderet radiologisk, og at stoffet kan

EUROPEAN
MEDICINES AGENCY
SCIENCE
MEDICINES HEALTH

KORRESPONDANCE:

Bjarne Ørskov Lindhardt,
Lunge- og Infektionsmedicinsk
Afdeling S, Hillerød Hospital,
DK-3400 Hillerød.
E-mail:
bolindhardt@dadlnet.dk

INTERESSEKONFLIKTER:

Ingen

bedre patienternes fysiske formåen, når det gives i kombination med methotrexat.

CHMP færdiggjorde en klagesag (en såkaldt *arbitration*) vedrørende quetiapin. I en såkaldt gensidig anerkendelsesprocedure havde en række EU-lande nægtet at godkende en udvidelse af quetiapins indikation. CHMP slog fast, at der er belæg for, at queti-

pin nu kan bruges som supplement til igangværende behandling for depressive episoder hos patienter med *major depressive disorder*, der har suboptimalt respons på monoterapi med en anden antidepressiv behandling.

SUPPLERENDE LITTERATUR

www.emea.europa.eu

AKADEMISKE AFHANDLINGER

Overlæge, cand.med. Lars Peter Kammersgaard:

Survival after stroke

Risk factors and determinants in the Copenhagen Stroke Study

Disputats

E-MAIL: kammersgaard@dadlnet.dk

UDGÅR FRA: Bispebjerg Hospital, Neurologisk Afdeling og Glostrup Hsopital, Afdeling for Højt Specialiseret Neurorehabilitering/Traumatisk Hjerneskade.

FORSVARET FINDER STED: den 9. juni 2010, kl. 14.00, Medicinsk Museion, København K.

OPPONENTER: Professor *Bo Norrving*, Sverige, professor *Derk W. Krieger* og professor *Rigmor H. Jensen*.

Kandidat i Folkesundhedsvidenskab Lina Steinrud Mørch:

Hormone therapy, ovarian cancer and borderline tumors

Ph.d.-afhandling

E-MAIL: linamorch@yahoo.dk

UDGÅR FRA: Rigshospitalet, Juliane Marie Centret, Gynækologisk Klinik og Forskningscenter for Forebyggelse og Sundhed.

FORSVARET FINDER STED: den 28. maj 2010, kl. 14.00, Haderup Auditoriet, Panum Institutet, København.

BEDØMMERE: *Jan Blaakær*, *Berit Jul Mosgaard* og *Finn Egil Skjeldestad*, Norge.

VEJLEDERE: *Øjvind Lidegaard*, *Ellen Løkkegaard* og *MSc Anne Helms Andreassen*.

LÆGEMIDDELSTYRELSEN

TILSKUD TIL LÆGEMIDLER

Lægemiddelstyrelsen meddeler, at der pr. 17. maj 2010 ydes generelt tilskud efter sundhedslovens § 144 til følgende lægemidler:

- (A-07-EA-06) Budenofalk rektalskum, Meda AS
- (N-06-AB-10) Escitalopram »ratiopharm« tabletter*, ratiopharm A/S
- (C-03-BA-11) Indapamid »Teva« depottabletter*, Teva Denmark A/S
- (C-09-DA-04) Marozid tabletter*, A Generic Pharmaceutical AB
- (S-01-ED-01) Nyogel L.P. øjengel*, 2care4 ApS
- (A-02-BC-02) Pantoprazol »Orifarm« enterotabletter*, Orifarm Generics A/S
- (R-03-DC-03) Singulair tabletter*, 2care4 ApS
- (R-03-BB-04) Spiriva Respimat inhalationsvæske*, 2care4 ApS
- (N-02-AE-01) Transtec depotplaster*, Orifarm A/S

gruppe uden klausulering over for bestemte sygdomme.

- (A-02-BC-02) Pantoprazol »Orifarm« enterotabletter*, Orifarm Generics A/S

gruppe klausuleret til personer, der modtager pension efter lov om social pension eller til personer, der er omfattet af følgende tilskudsklausul: reflukssymptomer. Dette gælder for styrken 20 mg i pakningsstørrelser til og med 28 stk. En betingelse for at opnå tilskud efter tilskudsklausulen er, at lægen har skrevet »tilskud« på recepten.

(C-08-CA-13) Nircadel tabletter*, ratiopharm A/S

gruppe klausuleret til personer, der opfylder følgende sygdomsklausul: Patienter med behandlingskrævende hypertension eller anden form for hjerte-kar-sygdom, hvor behandling med dihydropyridin-calciumantagonister med generelt tilskud uden klausulering ikke tolereres, eller i helt særlige tilfælde – efter lægens samlede kliniske vurdering af patientens tilstand – ikke er hensigtsmæssig.

En betingelse for at opnå tilskud er derfor, at lægen har skrevet »tilskud« på recepten.

Denne bestemmelse trådte i kraft den 17. maj 2010.

* Omfattet af tilskudsprissystemet.